

ΕΠΕΑΕΚ - Βιβλιοθήκες - 2ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Κωνσταντίνος Πατσέας

Είμαι το 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο που εγώ συμμετέχω -6ο για εσάς, βέβαια- επειδή για μένα συμπίπτει με τα τρία χρόνια που λαμβάνει χώρα το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας στα πλαίσια του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Το 6ο αυτό Πανελλήνιο Συνέδριο έχει μια ξεχωριστή σημασία για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου, γιατί είμαστε πλέον σε φάση υλοποίησης και όχι σε φάση προγραμματισμού που ήταν τα προηγούμενα χρόνια. Αυτό έχει μια ιδιαίτερη σημασία, γιατί πλέον μπορούμε να αναφερθούμε σε ενέργειες που έγιναν και γίνονται, αλλά πολύ περισσότερο να κάνουμε κάποιες πρώτες εκτιμήσεις για το πού πάμε.

Η Ενέργεια των Βιβλιοθηκών αποτελεί για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το λεγόμενο ΕΠΕΑΕΚ, τη ραχοκοκκαλιά στήριξης του 3ου υποπρογράμματος που αφορά την Γ/θμια Εκπαίδευση. Ο στρατηγικός σχεδιασμός και η πολιτική φιλοσοφία που επικράτησε κατά το σχεδιασμό της Ενέργειας ήταν ότι σε καμία περίπτωση δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι ανταγωνιστική μεταξύ των ιδρυμάτων. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να μπορούμε σήμερα να μιλάμε για 18 έργα στα ΑΕΙ, όσα και τα ΑΕΙ, και αντίστοιχα 14 στα ΤΕΙ. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει ίδρυμα στην Γ/θμια Εκπαίδευση σήμερα που να μην έχει το δικό του πρόγραμμα ανάπτυξης των βιβλιοθηκών.

Ο συνολικός προϋπολογισμός που έχει προβλεφθεί για την Ενέργεια ανέρχεται στα 32,5 δις και από αυτά τα 25,5 δις αφορούν το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και τα 7 δις το ΕΤΠΑ, το ταμείο που χρηματοδοτεί τις υποδομές για την ανάπτυξη των βιβλιοθηκών.

Θα κάνω μια γρήγορη αποτίμηση των προηγούμενων ετών, του '95 και του '96. Χωρίς αμφιβολία ήταν έτη προγραμματισμού τόσο για το Υπουργείο Παιδείας αλλά ακόμα περισσότερο για τα ίδια τα ιδρύματα. Και αυτό, γιατί στα χρόνια αυτά προσπάθησαν να βάλουν το πλαίσιο της οργάνωσης, της διαχείρισης και παρακολούθησης των προγραμμάτων. Ομολογώ ότι τα δυο αυτά χρόνια ήταν πολύ δύσκολα και για τους δυο εμπλεκόμενους φορείς, και Υπουργείο και φορείς, αλλά καταφέραμε πάρα πολύ σημαντικά πράγματα, τα οποία έθεσαν τα θεμέλια, ώστε σήμερα να μπορούμε να ισχυριζόμαστε με βάσιμες πλέον αποδείξεις ότι η Ενέργεια των Βιβλιοθηκών αποτελεί την αιχμή του δόρατος για ολόκληρο το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας. Και αποτελεί αιχμή δόρατος όχι μόνο από πλευράς απορρόφησης όσο και από πλευράς φυσικής προόδου του Έργου.

Τα δυο αυτά χρόνια καταφέραμε από κοινού, μέσα από τη διαμόρφωση και οριστικοποίηση των Τεχνικών Δελτίων Έργου, να πετύχουμε την ομογενοποίηση των έργων τόσο από τεχνικής πλευράς και οικονομικού πρόγραμμα-

τισμού όσο και από στρατηγικό σχεδιασμό ανάπτυξης του φυσικού αντικειμένου. Κατ' αυτόν τον τρόπο καταφέραμε να οριοθετήσουμε το minimum και maximum των λειτουργιών, που πρέπει να διαθέτει και να παρέχει μια σύγχρονη ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη. Θέσαμε ως όρο για την υλοποίηση των προγραμμάτων ότι θα πρέπει το κάθε ίδρυμα, η κάθε ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη, να έχει έναν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας, και μάλιστα με τη δική σας συμμετοχή καταφέραμε να ομογενοποιήσουμε κι εκεί λίγο τα πράγματα, ώστε σήμερα να έχουμε ένα κοινό πλαίσιο, μια κοινή βάση, ένα κοινό σημείο εκκίνησης για όλα τα ιδρύματα.

Το σημαντικότερο από όλη αυτή τη διαδικασία σε σχέση με το ΕΠΕΑΕΚ ήταν ότι αυτή η επιδιωκόμενη "πίεση" που άσκησε το ΕΠΕΑΕΚ είχε πάρα πολύ καλά θετικά αποτελέσματα στο οργανωτικό κομμάτι σε σχέση με τις βιβλιοθήκες, που αυτή η οργανωτική παρέμβαση έχει καθοριστική σημασία για το μέλλον των βιβλιοθηκών τα επόμενα χρόνια στην Ελλάδα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα περιφερειακά ιδρύματα, τα οποία λόγω γεωγραφικού διασκορπισμού είχαν πρόβλημα στην αντιμετώπιση της ανάπτυξης των βιβλιοθηκών.

Σήμερα έχουμε καταφέρει ο προγραμματισμός να είναι κοινός σε ενιαία βάση και, το σπουδαιότερο, η προοπτική να είναι κοινή για τις βιβλιοθήκες του κάθε ιδρύματος. Θα σας αναφέρω ιδρύματα, όπως το Θεσσαλίας, το Δημοκρίτειο, το Αιγαίου, που προσπαθούσαν να κάνουν τη διαχείριση των βιβλιοθηκών τους όχι κάτω από ένα ενιαίο πλαίσιο αλλά σύμφωνα με ποιο νησί είσαι, σε ποια πόλη βρίσκεσαι, αν είσαι βιβλιοθήκη τμήματος, τομέα και πάει λέγοντας.

Μέσα από αυτή, λοιπόν, την πίεση του ΕΠΕΑΕΚ καταφέραμε να περάσουμε ως γραμμή ότι απαραίτητη προϋπόθεση για να χρηματοδοτηθούν τα έργα ήταν η ίδρυση και λειτουργία κεντρικών βιβλιοθηκών. Αυτό είχε πάρα πολύ καλό αποτέλεσμα, γιατί πιστεύω ότι άλλαξε το χάρτη των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Να πούμε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα: το ίδρυμα που μας φιλοξενεί σήμερα εδώ, το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το οποίο πριν το ΕΠΕΑΕΚ διέθετε 45 Βιβλιοθήκες-Σπουδαστήρια, και σήμερα με γενναίες παρεμβάσεις από πλευράς των υπευθύνων του Έργου αλλά και μέσα από έναν εμπνευσμένο σχεδιασμό οδηγείται, και νομίζω ότι έχει ολοκληρωθεί η φάση της ενοποίησης αυτών των Βιβλιοθηκών, σε 12 Κεντρικές Βιβλιοθήκες.

Θέλω να πιστεύω ότι αυτό που σας λέω δεν είναι απλό πράγμα. Δεν είναι εύκολο να πείσεις και να περάσεις απέναντι σε κάποιους, που είχαν μάθει να λειτουργούν μ' ένα συγκεκριμένο τρόπο για πενήντα-εκατό χρόνια και ν' αλλάξεις πλέον το οργανωτικό σχήμα. Δεν είναι εύκολο. Αν θέλετε και την προσωπική μου εκτίμηση, σε τέτοιου είδους έργα που ιδρύονται κεντρικές βιβλιοθήκες, και μόνο αυτό να καταφέρουν, να εδραιώσουν και να λειτουργήσουν, έχουν πετύχει τον σκοπό τους κατά μεγάλο ποσοστό, άσχετα το τι θα γίνει παρακάτω σε σχέση με αυτά τα έργα.

Εκεί που θα ήθελα όμως να σταθώ ακόμα περισσότερο σε σχέση με το ΕΠΕΑΕΚ είναι ότι άλλαξε ο χάρτης και στο ανθρώπινο δυναμικό που εμπλέ-

κεται στις βιβλιοθήκες. Γιατί αναντίρρητα υπάρχει μια φοβερή κινητικότητα την τελευταία 3/ετία γύρω από το χώρο των βιβλιοθηκών. Και η μεγάλη επέμβαση, η εκπαιδευτική παρέμβαση του ΕΠΕΑΕΚ, είναι και στο ανθρώπινο στελεχιακό δυναμικό. Ο άνθρωπος που ασχολείται καθημερινά με τη βιβλιοθήκη, ο βιβλιοθηκονόμος, το υπόλοιπο προσωπικό της βιβλιοθήκης που καθημερινά ζει μέσα στη βιβλιοθήκη δεν είναι ένας παθητικός δέκτης πλέον, αλλά, επιτρέψτε μου να το ισχυριστώ μετά βεβαιότητας, έχει γίνει κοινωνός σ' αυτήν την προσπάθεια. Δεν ξέρω αν τυχόν υπάρχουν παράπονα ή πικρίες από ορισμένους, αλλά αυτό είναι πεποίθηση για μένα. Και θα σας αναφέρω και αριθμούς, για να δείτε ότι έχουν βάση τα λόγια μου.

Στο σύνολο του προγράμματος έχουν προβλεφθεί για την πρόσληψη προσωπικού και γενικότερα για αμοιβές του προσωπικού των βιβλιοθηκών 5,5 δις. Και ήδη μπορούμε να πούμε ότι έχουμε σίγουρα στοιχεία για το πρώτο 6/μηνο του '97, ότι έχουν απορροφηθεί 600 εκατομμύρια δρχ. Και υπολογίζουμε ότι το έτος θα κλείσει με απορρόφηση στο κομμάτι αυτό γύρω στο 1,5 δις. Σ' αυτά τα χρήματα δεν έχω συμπεριλάβει ποσά που δίνονται για μελέτες, γιατί, ως γνωστόν, συμμετέχουν άτομα των βιβλιοθηκών μέσα σ' αυτές τις μελέτες, οπότε πρέπει να προσθέσουμε και αυτά. Δεν έχω όμως ακριβή στοιχεία.

Δεν πρέπει να αγνοήσουμε το κομμάτι των χρημάτων που δίνονται για την εκπαίδευση. Έχουν προβλεφθεί 420 εκατομμύρια δρχ. στο σύνολο του προγράμματος και ήδη έχουν απορροφηθεί μέχρι και το πρώτο 6/μηνο του '97 περίπου 60 εκατομμύρια δρχ. και οδηγούμαστε στα 150 εκατομμύρια με το κλείσιμο του '97. Σ' όλα αυτά θα πρέπει να συμπεριλάβουμε βέβαια για το προσωπικό και τις δαπάνες που γίνονται για τις μετακινήσεις, γιατί η επιμόρφωση πολλές φορές απαιτεί και μετακινήσεις, κι εκεί τα ποσά είναι πάρα πολλά. Ήδη έχουν απορροφηθεί το πρώτο 6/μηνο του '97 περίπου 50 εκατομμύρια δρχ. και υπολογίζουμε το έτος να κλείσει στα 90 εκατομμύρια δρχ.

Βέβαια, στα θετικά πλέον του Επιχειρησιακού Προγράμματος θα πρέπει να προσθέσουμε τη γενικότερη συνεισφορά του ΕΠΕΑΕΚ στην ανάπτυξη αγοράς εργασίας στο χώρο των βιβλιοθηκών. Νομίζω είναι δραματική η ζήτηση που υπάρχει γύρω από αυτόν το χώρο. Μια και είμαστε σε αριθμούς, ας δώσουμε και κάποια νούμερα που έχουμε στη διάθεση μας, για να έχετε κι εσείς μια τάξη μεγέθους για το πού οδηγούνται οι βιβλιοθήκες αυτή τη στιγμή στη χώρα.

Μέχρι και το Σεπτέμβριο του '97 έχουν απορροφηθεί περίπου 6 δις. Και με βάση συμβατικές δεσμεύσεις που έχουν τα ιδρύματα και μας έχουν δηλώσει, υπολογίζουμε ότι 8 δις θα απορροφηθούν μέχρι το τέλος του '97. Αυτό σημαίνει ότι το 1/3 του συνολικού προϋπολογισμού έχει ήδη απορροφηθεί. Δεν ξέρω πώς αντιλαμβάνεστε το νούμερο, αν είναι αισιόδοξο ή όχι. Για μένα, και από μόνο του μπορεί να σταθεί αισιόδοξο. Αλλά η δικιά μου πεποίθηση είναι ότι είναι ακόμα πιο αισιόδοξα τα πράγματα για τον εξής λόγο, γιατί πρόκειται για μια πραγματική απορρόφηση και όχι πλασματική, που θα μπορούσε κάποιος μέσω των τρικ της στατιστικής να σας παρουσιάσει. Και θα σας πω τι εννοώ.

Εάν το 1997 τα ιδρύματα είχαν προχωρήσει στις λεγόμενες "εύκολες δαπάνες" για εμάς, και εύκολες δαπάνες είναι η πρόσληψη του προσωπικού, η αγορά βιβλίων, περιοδικών και εξοπλισμού. Εάν είχαν προχωρήσει, λοιπόν, χωρίς πολλές διαδικασίες, και ήταν εύκολο για εκείνους σ' αυτές τις δαπάνες, θα είχαμε απορροφήσει το 70% του προϋπολογισμού μόνο το 1997. Το ότι δεν προχώρησαν όμως σ' αυτές τις δαπάνες, το ότι δεν αγόρασαν βιβλία, το ότι δεν προχώρησαν σε αγορά μηχανημάτων, για μας υποδηλώνει όχι αδυναμία αλλά αλλαγή στάσης, αλλαγή νοοτροπίας, ότι προγραμματίζουν πλέον αυτό που κάνουν.

Γιατί θα μπορούσαν να πάρουν τα βιβλία και τα μηχανήματα, να κάθονται σε κούτες αλλά να μην μπορούν -και θα ήταν σίγουρο να μην μπορούν- να τα αφομοιώσουν. Και όταν λέμε "αφομοίωση", να φτάσουν στον τελικό χρήστη, γιατί εκεί πλέον θα μετρούσε η πραγματική ή πλασματική απορρόφηση, το τι φτάνει στον τελικό χρήστη. Κάτω λοιπόν από αυτό το πρίσμα, τα πράγματα είναι αισιόδοξα και όλοι αντιλαμβάνεστε ότι έχει αλλάξει πλέον η προοπτική των ιδρυμάτων απέναντι στις βιβλιοθήκες. Θέλω να πιστεύω ότι θέλουν να πετύχουν αυτά τα έργα.

Για το 1998 τα πράγματα φαίνονται να είναι ακόμα πιο αισιόδοξα, αριθμητικά τουλάχιστον, από την άποψη ότι βρίσκονται πλέον σε φάση πλήρους υλοποίησης έργα μαμούθ, μεγάλα project, όπως του Πανεπιστημίου Αθηνών, του Αριστοτελείου, του Δημοκρίτειου, των Πατρών, του ΤΕΙ Αθηνών και του ΕΜΠ, που όλα αυτά μαζί μας κάνουν το 40% του συνολικού προϋπολογισμού. Όταν λοιπόν θα μπουν και αυτοί στο χορό της υλοποίησης σε πλήρη ανάπτυξη, τα πράγματα για το '98 θα είναι πάρα πολύ καλά. Βέβαια δεν είναι όλα ρόδινα, δε θέλω να πω αυτό. Υπάρχουν προβλήματα, σίγουρα υπάρχουν.

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ιδρύματα, και κυρίως τα περιφερειακά, είναι τα προβλήματα της οργάνωσης τόσο από πλευράς προγραμματισμού όσο και από πλευράς διαχείρισης. Είναι χαρακτηριστικό ότι ιδρύματα, που είχαν προηγούμενη εμπειρία σε εμπλοκή με ευρωπαϊκά προγράμματα, έχουν έναν άλλον αέρα, μια άλλη ευκολία στο να σχεδιάσουν και να απορροφήσουν τα κονδύλια. Ενώ ιδρύματα, που για πρώτη φορά εμπλέκονται σε τέτοιου είδους προγράμματα, βρίσκονται ένα σκαλοπάτι πιο κάτω από αυτούς. Αυτό δε σημαίνει ότι δεν κάνουν προσπάθειες να κερδίσουν το χαμένο έδαφος. Είμαστε πλέον στη θέση να πούμε ότι δεν υπάρχει ίδρυμα που να μην έχει κάνει ένα οργανωτικό πλαίσιο διαχείρισης, να μην το έχει υποβάλει στο Υπουργείο και να γνωρίζουμε πλέον κι εμείς ότι κι εκείνοι ξέρουν πού πηγαίνουν. Και αυτό είναι σημαντικό.

Ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα, που παρουσιάστηκε και εξακολουθεί να υφίσταται κυρίως με περιφερειακά ΑΕΙ και ΤΕΙ, είναι ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα στο στελεχιακό δυναμικό που θα έρθει να εμπλακεί σ' αυτά τα προγράμματα. Η προσφορά σ' αυτά τα ιδρύματα τα περιφερειακά, για λόγους ευνότητος, ήταν χαμηλή και όχι σύμφωνα με τις προδιαγραφές των προκηρύξεων που εκείνοι έβγαζαν στον αέρα. Αποτέλεσμα, να επαναλαμ-

βάνονται οι προκηρύξεις και αυτό σημαίνει απώλεια χρόνου στην υλοποίηση των προγραμμάτων.

Ένα άλλο πάλι πρόβλημα που σχετίζεται με το βιβλιοθηκονόμο, με το στελεχιακό δυναμικό, είναι ότι η ανάπτυξη των νέων υπηρεσιών των βιβλιοθηκών απαιτεί και στελεχιακό δυναμικό με αυξημένα προσόντα και σύνθετες ειδικότητες, πράγμα που λείπει αυτή τη στιγμή από τη χώρα. Και το πρόβλημα είναι ακόμα πιο έντονο, και εσωτερικά τουλάχιστον θεωρείται και λίγο αξεπέραστο, από την άποψη ότι δεν υπάρχουν προσφερόμενοι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών, ώστε να πάει κάποιος μέσα στη χώρα να ειδικευ-θεί πάνω σε τέτοια θέματα βιβλιοθηκών. Οπότε αναγκάζονται και βγαίνουν έξω. Και η μέχρι τώρα αντιμετώπιση απέναντι σ' αυτά τα θέματα ήταν ότι μόνο τα ΤΕΙ είχαν αντίστοιχα τμήματα βιβλιοθηκονομίας με εξαίρεση το Ιόνιο, που τα τελευταία χρόνια ξεκίνησε να δίνει τέτοιου είδους πτυχία.

Όλα αυτά που σας λέω έχουν κάποια βάση, και φαίνεται μάλιστα στους αριθμούς της απορρόφησης, γιατί ιδρύματα που έχουν στις τάξεις τους στελεχιακό δυναμικό με μεταπτυχιακές σπουδές, αλλά και τμήματα πληροφορικής που μπορούν να στηρίξουν αυτού του είδους τις ενέργειες έχουν αντίκτυπο στην απορρόφηση. Τους βλέπουμε ότι προχωράνε λίγο καλύτερα από όλους τους υπόλοιπους.

Εδώ βέβαια θα έπρεπε να κάνουμε μια ξεχωριστή μνεία για τα ΤΕΙ, που τα περισσότερα, ίσως και όλα, δεν ξεκινούσαν από τον ίδιο παρονομαστή με τα ΑΕΙ. Δεν είχαν ίδιο σημείο εκκίνησης. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η κατάσταση στο χώρο των βιβλιοθηκών ήταν σε υποτυπώδη κατάσταση. Η προσπάθεια που καταβάλλουν, για μένα, είναι συγκλονιστική. Στο τέλος του προγράμματος, άσχετα από την ποσότητα ή την ποιότητα του τι θα παραδοθεί, θα υπάρχει η βιβλιοθήκη και αυτό είναι σημαντικό. Δεν είναι απλό πράγμα, εκεί που δεν υπήρχε τίποτα μετά από 3 χρόνια να προκύψει η βιβλιοθήκη. Και εννοείται ότι συνεχίζεται, δε σταματάει το μέλλον. Κι έχουμε και λαμπρά παραδείγματα από τα ΤΕΙ που κάνουν φοβερές, πολύ αξιόλογες προσπάθειες.

Στα πλαίσια, λοιπόν, όλης αυτής της οργάνωσης θα ήθελα να αναφέρω ότι υπάρχει και η Οριζόντια Δράση των βιβλιοθηκών, η οποία χρηματοδοτείται με 1 δις, και βασικός της σκοπός είναι η δημιουργία ενός Εθνικού Δικτύου Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών και, απ' ό,τι γνωρίζουμε, βρίσκεται σε φάση μελετών και περιμένουμε με μεγάλη αγωνία αυτά τα πορίσματα των μελετών· ώστε να μπορέσουμε να σχεδιάσουμε με μεγάλη ακρίβεια κυρίως το στρατηγικό σχεδιασμό για το πού θα πάνε οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες στο μέλλον. Περισσότερα, βέβαια, θα σας πει ο κ. Παπάζογλου στη συνέχεια.

Εκεί που θα 'θελα λίγο, δε ξέρω αν έχουμε χρόνο, να σταθώ είναι στο κομμάτι της αξιολόγησης, που δειλά-δειλά σαν Υπουργείο προσπαθούμε να ξεκινήσουμε. Βέβαια, ο ρόλος μας στη φάση που εσείς βρίσκεστε αυτήν τη στιγμή δε θα 'λεγα ότι έχει περιοριστεί, αλλά το μεγάλο βάρος έχει πέσει στα ιδρύματα πλέον. Ό,τι ήταν να κάνει το Υπουργείο, το έχει κάνει. Εμείς το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να σταθούμε δίπλα σας, να σας

βοηθάμε να ξεπερνάτε κάποιες δυσκολίες. Από εκεί και πέρα, η ευθύνη του πώς θα προχωρήσουν τα προγράμματα είναι δικιά σας, όχι μονάχα γιατί έτσι είναι σύμφωνα με τις συμβατικές μας υποχρεώσεις αλλά και στα πλαίσια της αυτοτέλειας των ιδρυμάτων.

Θα ήθελα, όμως, να σας πω δυο πραγματάκια για το πώς σκέφτομαι εγώ προσωπικά αλλά και το Υπουργείο για το θέμα της αξιολόγησης, γιατί το πρόγραμμα σε 2 χρόνια τελειώνει και βάζουμε πλέον τα πρώτα σπέρματα να αξιολογήσουμε το πού βρισκόμαστε. Η αξιολόγηση για την Ενέργεια των Βιβλιοθηκών θέλουμε να κυμανθεί σε δύο βασικά επίπεδα:

- στο επίπεδο της στρατηγικής και του προσανατολισμού και
- στο επίπεδο των χρηματοδοτούμενων έργων και τι προοπτική έχουν αυτά.

Στο πρώτο επίπεδο, στο επίπεδο της στρατηγικής και του προσανατολισμού, αυτό έχει από τη φύση του έναν οριζόντιο χαρακτήρα, και αυτό γιατί η βιβλιοθήκη είναι μοχλός ανάπτυξης και αναπαραγωγής του εκπαιδευτικού συστήματος κάθε ιδρύματος. Χωρίς βιβλιοθήκη δε μπορείς να κάνεις μεταπτυχιακά, δεν μπορείς να στηρίξεις τα προγράμματα σπουδών, δεν μπορείς να κάνεις εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Όλα ξεκινάνε και τελειώνουν σε μια βιβλιοθήκη. Άρα λοιπόν, αυτό που εμείς θα κοιτάζουμε σε πρώτη φάση σ' αυτό το οριζόντιο επίπεδο είναι να δούμε ποια η γενικότερη συνεισφορά των βιβλιοθηκών στα αποτελέσματα και την πορεία των υπολοίπων ενεργειών του Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπως αυτά που σας ανέφερα προηγουμένως.

Και το δεύτερο επίπεδο είναι καθαρά το τεχνοκρατικό, να δούμε αυτά που συμφωνήσαμε μέσα από τα Τεχνικά Δελτία, κατά πόσο τηρήθηκαν οι δεσμεύσεις, κατά πόσο είναι σύμφωνα με την περιγραφή μας και πού πηγαίνουν αυτά τα έργα χρηματοοικονομικά και από πλευράς βιωσιμότητας κιάλας. Έχουμε εξειδικεύσει τους άξονες της αξιολόγησης που θα κινηθεί και για τα δυο επίπεδα, και στη φάση αυτή βρισκόμαστε στο να θέσουμε τους δείκτες της αξιολόγησης, που δεν είναι μια εύκολη υπόθεση. Έχουμε δυο χρόνια ακόμη μπροστά μας. Ευελπιστούμε ότι η Ενέργεια των Βιβλιοθηκών θα πάει πολύ καλά.

Δεν μπορούμε, βέβαια, να κάνουμε τελικές εκτιμήσεις και σχετικά με την απορρόφηση, αλλά αυτό που εγώ εύχομαι σ' όλους τους συνέδρους, γιατί όλοι είστε εμπλεκόμενοι στο χώρο των βιβλιοθηκών, είναι το 7ο και 8ο Συ-νέδριό σας να είναι η μαγιά για το σχεδιασμό του 3ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Γιατί αυτή η προσπάθεια πρέπει να συνεχιστεί και να μην τελειώσει εδώ.